

са свалени в текста без изрично отбелязване.

Лексиката и структурата на оригиналните текстове, писани под силното влияние на местното наречие и изпъстрени с характерните за епохата диалектизми и турцизми (по израза на Велико Йорданов - "езиковите свойщини"), са съхранени максимално⁵¹. Явни правописни грешки, грешки на перото (*lapsi kalami*), изопачени и фонетично изписани думи (отразяващи всъщност разговорната реч), не са поправяни, също така не са изправяни характерните за доосвобожденския правопис метатези, форми на възвратните местоимения, двойни съгласни и др. Турцизмите, диалектните и остарелите думи, както и личните и географски имена са предадени с формата им в оригинала - отъждествявания, правилни форми на изписване, локализации и пояснения са направени в бележките под линия.

Приведени в по-четивен, но и запазени в максимално автентичния им вид, писмата разкриват различното ниво на грамотност сред членовете на едно семейство (№№ 2, 5, 7, 8, 10, 13, 14, 18, 21, 22, 24, 27-32, 34, 36-38, 41), сред представителите на един род (№№ 1, 3, 4, 6, 9, 15, 20, 25, 26, 39, 40) и на различните поколения в общността на едно селище, въпреки устойчивата просветна традиция на Жеравна през XVIII-XIX век и институционализирането на светското (взаимоучително и класно) мъжко и девическо образование през втората и третата четвърт на XIX век⁵². Сред тях по своя правопис и стил отчетливо се открояват писмата на родствениците и познатите на В. Д. Стоянов от Котел и с. Градец - Георги Станчов (№ 33 и № 35), Стоян поп Иванов (№ 17), Сава хаджи Райнов (№ 19), поп Васил поп Георгиев (№ 11 и № 12) и неговия син Георги поп Василев (№ 16), които са включени, тъй като освен че съдържат интересна информация за живота и дейността на техните податели, допълват общата картина и нагледно разкриват разликата между образователното ниво в Котел и Жеравна, както и между образованието, получено в църковната килия и светската (взаимна или класна) грамотност.

Приложени са и 7 факсимилета (на док. №№ 2, 4, 12, 17, 18, 33 и 36), които илюстрират най-вече разнообразието от почерци: от уподобяващи полууставния скоропис до заучавания във възрожденските училища граждански шрифт, както и усвоеното в различна степен краснописание.

Всеки документ се следва от легенда с исковите данни на неговото местонахождение: архив, фонд, опис, архивна единица, лист, степен на автентичност.

В обяснителните бележки по съдържанието - в края на публикацията, е пре-